

VÀRIA

La Societat la Principal de Vilafranca amb un concert en el qual el van acompanyar diversos professors del Liceu i de Barcelona (Josep Munner, Fèlix González, Josep Navarro, Dionís March i Pere Bosch) i amb la col·laboració del músic local Francesc de Paula Bové. En aquest concert Via va interpretar en solitari obres de: Grieg, Saint Saëns, Mendelssohn, Schubert i Granados i d'autors clàssics com Bach i Mozart.

Aquests primers anys del segle XX Via va fer diversos concerts a la seva vila natal, als quals hem d'afegir els de l'any 1906, amb el violinista Mateu Crickboom al Centro de la Unión, i el de l'any 1925, amb aquest mateix violinista, que va organitzar l'Associació de Música de Vilafranca al Casino Unió Comercial.

Professor a França

A principis de la dècada del 1920 Ferran Via ja el trobem a Lió, i posteriorment va passar a París. L'any 1929 va fer un concert al Centre Comarcal Lleidatà de Barcelona, en el qual fou presentat pel compositor Jaume Pahissa. D'aquest concert a Barcelona, Pere Grases en va escriure: "És un vilafranquí completament aclimatat a l'ambient parisenc. És una aportació a l'aflluència vers la ciutat tentacular, que Vilafranca cedeix a l'art. El cas de Via suggereix la reflexió de l'exportació que Vilafranca realitza en el camp intel·lectual –en molta proporció dintre el català–".

De fet, després de l'Exposició Internacional de Lió, va ser nomenat director de l'École d'Art d'aquesta ciutat francesa. I en els reconeixements de la seva tasca cal destacar que va rebre la creu de Cavaller de la Legió d'Honor del Govern Francès i que, per haver-se dedicat a difondre i interpretar als autors de la seva terra a França, el Govern Espanyol li va concedir la Creu de "Comendador de la Orden del Mérito Civil".

Col·laborador a la "Revista Musical Catalana"

Una altra de les activitats de Via que sovint ha quedat amagada és la de col·laborador a les pàgines de la *Revista Musical Catalana*. Aquesta faceta ens mostra un Via que parla de música i del que per a ell és la música. I aquestes reflexions, fetes a partir de llibres o de concerts que comenta, són molt interessants.

En aquest sentit, podem destacar l'article sobre el llibre que Maurice Boucher havia publicat a París sobre Debussy, el qual es va publicar al número 328 d'abril del 1931. En aquest text Via defensa que la música és l'art que alimenta la sensibilitat i cal comprendre com aquesta sensibilitat s'estableix i canvia al llarg dels anys i cap a on camina. Per això, de l'obra de Boucher, en destaca que és una biografia que no cerca l'erudició, sinó "parlar-nos de la vida interior, fer-nos reviure l'esperit d'una època, deixant de costat els detalls materials de cada jorn". A Via l'interessa la vida que viu dins la música, el seu "per què" filosòfic o estètic. Per això diu que el músic, sovint absorbit per la feina feixuga, llarga i pacient, però necessària, de la tècnica si vol ser un bon intèrpret, no ha de perdre de vista la comprensió de "l'esperit de l'època" en què cada obra ha estat escrita i la "vida interior" de cada obra.

Joan Gost Grifoll

PEDRA SECA, L'ALTRE PATRIMONI CULTURAL

Estem en un país privilegiat, que és dipositari d'un llegat molt especial que engloba tot el conjunt d'elements en pedra seca que són part indispensable d'un paisatge al qual confereix una estètica singular i única. El fet de contemplar aquest treball minuciós i alhora pràctic en qualsevol de les seves variants, allà on sigui present, produeix una sensació espe-

cial per la plasticitat que transmet la senzillesa d'aquestes obres.

Malauradament, aquest patrimoni de pedra seca, construït sense cap mena de material de cohesió, amb una tècnica avui en desús, està en perill de desaparició. Les nostres barraques, corrals, pous, trones, marges i un llarg etcètera són les petjades d'una part de la nostra història rural. Un llegat cultural que ha estat víctima de la indiferència endèmica de les nostres institucions en fets puntuals i decisius com la pressió urbanística i altres agressions del medi ambient. Aquesta actitud ha propiciat que tot aquest conjunt arquitectònic popular s'estigui degradant o destruint perquè no hi ha unes normes per protegir-lo. No deixa de ser un despropòsit que a la Conselleria de Cultura l'interessi poc o gens aquesta cultura rural. Vesteix més l'altra, la monumental.

És evident que amb aquest criteri estret hi hagi diferents categories a l'hora d'entendre el concepte de cultura: la de primera, la d'elit, l'única, gaudeix de tots els privilegis i s'hi aboquen els recursos necessaris per restaurar, protegir i conservar. Però el que és popular, el que és senzill però tan respectable com l'altre, està sota mínims, n'és un exemple l'anomenada arquitectura popular de pedra seca.

Per evitar la desaparició a curt termini d'aquest patrimoni de tots, l'administració té l'obligació ineludible de protegir-lo i conservar-lo com es mereix, tal com demanem les Associacions d'Amics de la Pedra Seca. És un deute que té l'administració. A tots aquests greuges, que no són pocs, cal afegir-n'hi un de nou: la Direcció General del Cadastre vol assignar un valor econòmic a tan singular arquitectura per obligar els seus propietaris a tributar per unes barraques sense cap mena d'utilitat econòmica, quan el més assenyat seria incentivar-los d'alguna manera per a la conservació d'aquest tresor irrepetible del nostre passat que proporciona una innegable estètica al paisatge rural. En canvi, si es persisteix des de la Direcció General del Cadastre a portar a terme aquesta mesura sense sentit, les barraques de vinya corren un greu perill de desaparició si els pagesos decideixen enderrocar-les. Seria una altra agressió, provocada des de l'administració, si la Conselleria de Cultura no ho impedeix pressionada des dels ajuntaments.

Aquest modest escrit no té cap més pretensió que la d'exposar uns fets propis de la deixadesa i presents arreu del nostre territori, exceptuant iniciatives puntuals de protecció d'alguns municipis que es mostren sensibles a la feina de recerca i catalogació dels grups de persones amants d'aquest patrimoni que són les construccions de pedra seca.